

Sygn. akt II K. 17/17

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący **SSO Maciej Szulc**

Protokolant **st. sekr. sąd. Magdalena Nowicka**

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Krzysztofa Rosińskiego

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2017 r. i 3 kwietnia 2017 r.

sprawy:

P. S. (1), syna I. i B. zd. S., ur. (...) w D.,

wobec którego wykonywane są kary orzeczone prawomocnymi wyrokami:

1. łącznym Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolski z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie **II K. 42/13**:

a. kara łączna 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

b. kara łączna 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie **II K. 286/16** za przestępstwo z art. 286. § 1. k.k. popełnione w okresie od 21 maja do 26 czerwca 2009 r. na karę 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

orzeka

I. Na podstawie art. 85. § 1 i § 2. k.k. i art. 86. § 1. k.k. łączy kary łączne 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności i 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolski z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie II K. 42/13 oraz karę 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie II K. 286/16 wobec P. S. (1) i orzeka karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 576. § 1. k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach pozostawia odrębnemu wykonaniu.

III. Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zalicza okres dotychczas odbytej kary łącznej 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności w okresie od 17 czerwca 2008 do 17 lipca 2008 r. oraz od 30 sierpnia 2015 r. do 3 kwietnia 2017 r.

IV. Na podstawie art. 624. § 1. k.p.k. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

wyroku łącznego

wydanego w sprawie o sygn. II K. 17/17

Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

P. S. (1) był skazany wyrokami sądów powszechnych i obecnie są wykonywane wobec niego kary pozbawienia wolności orzeczone:

1. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt II K. 42/13, w którym wymierzono mu kary łączne:

- a) 6 lat pozbawienia wolności, którą do dnia wydania wyroku w tej sprawie odbył w całości,
- b) 2 lat pozbawienia wolności,
- c) 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie o sygn. akt II K. 286/16 za występki z art. 286. § 1. k.k. – popełniony w okresie od 21 maja do 26 czerwca 2009 r. – na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności.

dowód: karta karna k. 21-23

odpisy wyroków:

Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie II K. 42/13 k. 15-17 oraz w aktach tej sprawy,

Sądu Rejonowego w Myśliborzu w sprawie II K. 286/16 k. 48 oraz w aktach tej sprawy.

P. S. (1) urodził się (...) w D., jest bezdzietnym kawalerem nie posiada na utrzymaniu żadnych osób. Przed osadzeniem w zakładzie karnym, mieszkał ze swoją babcią, utrzymując się z prac dorywczych. W miejscu swojego zamieszkania posiadał negatywną opinię środowiskową. Z opinii sędowo – psychiatrycznych i sędowo – psychologicznych wynika, że u skazanego rozpoznano cechy osobowości dyssocjalnej oraz uzależnienie mieszane od substancji psychoaktywnych w postaci amfetaminy i alkoholu. W związku z tym administracja zakładu karnego podjęła działania zmierzające do odbycia przez skazanego stosownej terapii w oddziale terapeutycznym, której dotychczas nie odbył. W dniu 18 grudnia 2015 r., pomimo wcześniej wyrażanej zgody, złożył oświadczenie, w którym odmówił poddania się leczeniu, negując stwierdzone uzależnienie. W efekcie Dyrektor Aresztu Śledczego w C. wystąpił z wnioskiem do sądu o wydanie postanowienia w trybie art. 117. k.k.w. – termin terapii był przewidziany na dzień 23 marca 2017 r. Podczas pobytu w zakładzie karnym jego postawa oceniana jest zmiennie. W jego aktach znajduje się 40 wniosków o nagrody regulaminowe. Był karany dyscyplinarnie 15 razy, w tym za popełnienie rażącego przekroczenia polegającego na wulgarnym i agresywnym zachowaniu w stosunku do funkcjonariusza Służby Więziennej – został za to ukarany karą dyscyplinarną umieszczenia w celi izolacyjnej. W kontaktach ze współosadzonymi nie dochodzi do konfliktów. Nie zawsze prezentuje właściwą postawę względem przełożonych, zdarzają się sytuacje, w których podważa podejmowane co do niego decyzje lub nie przestrzega obowiązujących przepisów. Większość wniosków o zastosowanie kar dyscyplinarnych dotyczyło naruszeń ustalonego w zakładzie karnym porządku wewnętrznego. Nie deklaruje się jako uczestnik podkultury przestępczej, przejawia krytyczny stosunek do popełnionych przez siebie przestępstw. Karę pozbawienia wolności odbywa w systemie programowego oddziaływania. Zadania wynikające z indywidualnego programu oddziaływania realizuje w stopniu dobrym. Uczestniczył w kilku programach resocjalizacyjnych sprzyjających readaptacji społecznej, brał udział w zajęciach aktywizacji zawodowej w ramach Klubu Pracy. Nie jest zatrudniony w żadnej formie i z uwagi na stan zdrowia nie jest brany pod uwagę jako kandydat do zatrudnienia. Utrzymuje kontakty zewnętrzne poprzez widzenia, korespondencję i rozmowy telefoniczne, głównie z najbliższą rodziną.

dowód: opinia o skazanym k. 45-46,

pismo skazanego z załącznikami k. 56-59.

Sąd zważył, co następuje:

Obrońca skazanego P. S. (1), adw. A. M., zwrócił się do tutejszego sądu z wnioskiem o wydanie w stosunku do swojego mandanta wyroku orzekającego karę łączną, obejmującą kary wymierzone wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie II K. 42/13 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie II K. 286/16. Po uzyskaniu karty karnej oraz wydanych wobec skazanego wyroków sąd dokonał analizy, której skutkiem było przychylenie się do wniosku obrońcy w zakresie połączenia kar wykonywanych wobec skazanego z wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie II K. 42/13 z karą 9 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną w sprawie II K. 286/16 Sądu Rejonowego w Myśliborzu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż rozpoznając niniejszą sprawę konieczne był wzięcie pod uwagę wejście w życie w dniu 1 lipca 2015 r. ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 marca 2015 r.). Powyższa ustawa w art. 19. ust. 1. wprowadziła zasadę, zgodnie z którą przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 (czyli Kodeksu karnego), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. 1 lipca 2015 r.), chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Z uwagi na powyższą regulację sąd przeanalizował daty wyroków zapadłych wobec skazanego P. S., a ponieważ były one wydane w dniu 25 kwietnia 2013 r. i 16 stycznia 2017 r., zgodnie z brzmieniem przywołanego wyżej przepisu podstawą do orzeczenia kary łącznej w niniejszej sprawie są przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu po 1 lipca 2015 r., które – pomimo kolejnych zmian wprowadzonych w art. 85. k.k. na mocy ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dn. 1 kwietnia 2016 r.) obowiązujących od dnia 15 kwietnia 2016 r. – nie zostały zmienione w zakresie istotnym dla rozpoznania niniejszej sprawy. Dlatego też sąd uznał, że zasadne jest zastosowanie ww. przepisów w aktualnie obowiązującym brzmieniu.

Podstawą wydania wyroku łącznego są przepisy art. 85. – 92. k.k., regulujące zasady orzekania i wymiaru kary łącznej. Zasadniczą przesłanką do orzeczenia tej kary, zgodnie z treścią art. 85. k.k., jest popełnienie dwóch lub więcej przestępstw przez jednego sprawcę i wymierzenie mu za nie kar tego samego rodzaju albo innych podlegających łączeniu, zaś podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1. tego artykułu.

Analiza wyroków wskazanych we wniosku i orzeczonych na ich mocy kar łącznych i jednostkowych, jakie zostały dotąd wymierzone skazanemu P. S., pozwoliła na ich połączenie i uzasadniała przeprowadzenie postępowania o wyrok łączny.

Aktualnie obowiązujące przepisy Kodeksu karnego pozwalają na łączenie kar i kar łącznych dotychczas orzeczonych bez konieczności rozwiązywania poprzednich węzłów łączących kary łączne. Zasadą jest łączenie kar wymierzonych i podlegających wykonaniu, nie ma zatem mowy o łączeniu kar już wykonanych. Z tej przyczyny, orzekając karę łączną w niniejszym postępowaniu, sąd połączył karę 2 lat pozbawienia wolności (aktualnie wykonywaną) oraz karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (która, zgodnie z obliczeniem zakładu karnego, będzie wykonywana wobec P. S. od 30 lipca 2017 r.), jednakże nie połączył kary 6 lat pozbawienia wolności, gdyż tą karę skazany już odbył.

Nadto, z dwiema ww. karami łącznymi orzeczonymi w wyroku łącznym tutejszego sądu w sprawie II K. 42/13, sąd połączył karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną w wyroku Sądu Rejonowego w Myśliborzu w sprawie II K. 286/16, jako kolejną karę podlegającą wykonaniu w dalszej kolejności, tj. po wykonaniu kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Zgodnie z treścią art. 86. § 1. k.k., sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. W przypadku kary pozbawienia wolności suma połączonych kar nie może przekroczyć 20 lat. Regulacja § 4. cytowanego artykułu wskazuje, że zasady wymiaru kary łącznej określone w § 1. – § 3. stosuje się odpowiednio, jeżeli przynajmniej jedną z kar podlegających łączeniu jest już orzeczona kara łączna.

Odnosząc treść wskazanych przepisów do omawianego stanu faktycznego, wysokość kary łącznej – mając na uwadze poszczególne kary łączne i karę jednostkową - mogła zawierać się w okresie od 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności do 5 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Jednakże sąd kierował się w głównej mierze celami zapobiegawczymi i wychowawczymi, które winna osiągnąć w stosunku do skazanego kara łączna, a także potrzebami w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Podstawą do przedstawionych rozstrzygnięć była ocena, który z trzech modelowych rozwiązań określających sposoby łączenia kar jednostkowych uznać za właściwy wobec skazanego P. S.: system kumulacji, absorpcji czy asperacji. (...) kumulacji polega na arytmetycznym zsumowaniu wszystkich wymierzonych kar jednostkowych, a następnie wykonaniu jednej skumulowanej kary. W przypadku skazanego P. S. kara łączna wyniosłaby 5 lat i 3 miesiące pozbawienia wolności. (...) absorpcji polega na przyjęciu, iż kara łączna jest równa najsurowszej karze wymierzonej za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa i pochłania kary łagodniejsze, co wskazywałoby na konieczność orzeczenia wobec skazanego kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. (...) asperacji jest systemem modyfikowanym, który zakłada orzekanie kary łącznej w granicach między sumą orzeczonych kar jednostkowych (tutaj: 5 lat i 3 miesiące pozbawienia wolności) a najsurowszą z tych kar (czyli 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności). Sąd zdecydował w wypadku skazanego P. S. na zastosowanie ostatniego z tych systemów. Pomimo zmian wynikających z poszczególnych nowelizacji z treści art. 86. § 1. k.k. nadal należy przyjąć, że wymiar kary łącznej opiera się co do zasady na systemie modyfikowanym z możliwością zastosowania kumulacji albo absorpcji (por. Kodeks karny. Komentarz pod red. A. Grześkowiak, K. Wiak, wyd. 1, C.H. Beck 2012). Pogląd ten znalazł poparcie również w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 15 maja 2008 r. w sprawie II Aka 98/08, KZS 2008,Nr 12, poz. 47, publ. w L.). Przy czym te dwa ostatnie systemy stanowią wyjątkowe rozwiązania, których zastosowanie uzasadniać mogą jedynie szczególne okoliczności dot. osoby skazanego i popełnionych przez niego przestępstw. Sąd stanął na stanowisku, iż skazany, z uwagi na swoją karalność oraz ustaloną w toku tego postępowania postawę życiową oraz zachowanie po popełnieniu poszczególnych przestępstw, nie zasługuje na promocję w postaci zasady absorpcji, a zasada kumulacji przeczyłaby w tym wypadku ratio legis wyroku łącznego.

Sąd, ustalając wymiar kary łącznej, przede wszystkim oparł się na opinii o skazanym sporządzonej przez zakład karny oraz na karcie karnej P. S.. Sąd wziął pod uwagę, że skazany, aktualnie 27-letni mężczyzna, został po raz pierwszy skazany w wieku 19 lat, a kolejne wyroki skazujące pojawiały się systematycznie aż do 2012 r. Tak długi czas przestępczej działalności P. S. w tak młodym wieku nakazywał przyjęcie tezy, iż gdyby nie pozbawienie go wolności prawdopodobnie nadal kontynuowałby swoją działalność przestępczą. Kary orzeczone w wyrokach z tamtego okresu stały się podstawą do wymierzenia mu trzech kar łącznych w wyroku łącznym tutejszego Sądu w sprawie II K. 42/13. Nie można pomijać również tego, że praktycznie każdy z wyroków, o których mowa powyżej, orzekał o karze pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Mimo tego skazany ani razu nie wykorzystał danej mu szansy, ignorując nałożone na niego obowiązki, co doprowadzało do wydawania postanowień o zarządzeniu wykonania kary i jednocześnie wskazywało na jego całkowicie lekceważący stosunek do wcześniej wydanych wyroków skazujących, a także do porządku prawnego jako takiego. Co więcej, P. S. dokonywał kolejnych przestępstw, nie wyciągając stosownych wniosków i nie zmieniając swojego postępowania na lepsze. To również przemawiało za zasadnością orzeczenia surowej kary łącznej.

Kolejną okolicznością, jaka przeczyła możliwości łagodniejszego potraktowania – w ramach zasady asperacji, nie mówiąc już o zasadzie absorpcji – była treść opinii o skazanym, która w swojej wymowie nie była pozytywna. Co istotne, opinia wspomina o wywiadach środowiskowych przeprowadzonych w miejscu zamieszkania skazanego w 2009 r. i 2012 r., potwierdzających wcześniejsze wnioski sądu co do antyspołecznej postawy życiowej skazanego. Odnosząc się do zachowania skazanego w trakcie odbywania kary sąd miał na względzie ilość zastosowanych wobec niego nagród regulaminowych, które wprawdzie przeważały nad karami dyscyplinarnymi, jednakże ilość i rodzaje czynów powodujących zastosowanie wobec niego kar dyscyplinarnych nie uzasadniały w ocenie sądu zastosowania wyjątku co do orzekanej wobec niego kary łącznej i orzeczenia jej czy to w ramach pełnej absorpcji, bądź łagodniejszej wersji zasady asperacji. Z opinii rysuje się obraz skazanego, który w zależności od tego, ile może zyskać, stosuje się (bądź nie) do narzuconych mu zasad. Nie świadczy to zatem o pozytywnej resocjalizacji skazanego, lecz bardziej o

dostosowaniu się do warunków życia w zakładzie karnym, które wynika raczej z długoletniego osadzenia. P. S. jest bowiem izolowany od 18 lipca 2009 r., a dotychczasowe deklaracje o zamiarze zmian w życiu, nie szły dotąd w parze z zachowaniem skazanego.

Obecnie P. S. stwierdza, że bardzo krytycznie odnosi się do swojego postępowania w przeszłości, a jego resocjalizacja przebiega pomyślnie. Jednocześnie wskazuje na orzecznictwo Sądu Najwyższego, w którym stwierdzono, że zbyt długi okres odbywania kary pozbawienia wolności nie sprzyja właściwej resocjalizacji skazanego i nie spełnia celów wychowawczych w stosunku do niego, co w opinii skazanego jest argumentem za wymierzeniem mu kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności przy zastosowaniu pełnej absorpcji. Jednakże przeczy temu postawa skazanego, przebywającego w zakładzie karnym i nadal – mimo starań w zakresie poprawy swojego postępowania – ciągle naruszającego normy współżycia w jednostce penitencjarnej.

Z tego też względu opisane wyżej okoliczności przyczyniły się do przyjęcia, iż skazany zasługiwał na orzeczenie kary łącznej w oparciu o generalne zasady wskazane w art. 86. § 1. k.k., tj. w wymiarze między karą 2 lat i 6 miesięcy a karą 5 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, która w tym przypadku przyjęła postać kary łącznej 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Kara ta została skrócona w stosunku do możliwej maksymalnej do orzeczenia kary łącznej o 9 miesięcy pozbawienia wolności.

Z uwagi na fakt, iż w wyrokach, w których orzeczono kary podlegające łączeniu w ramach kary łącznej, znalazły się także inne rozstrzygnięcia podlegające wykonaniu poza orzeczeniem o karze – sąd pozostawił je do odrębnego wykonania.

Z uwagi na orzeczenie ww. kary łącznej sąd zaliczył na jej poczet – stosownie do treści art. 577. k.p.k. – okres dotychczas odbytej kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności P. S. w okresie od 17 czerwca 2008 r. do 17 lipca 2008 r. oraz od 30 sierpnia 2015 r. do 3 dnia wyrokowania, tj. do dnia 3 kwietnia 2017 r.

Biorąc pod uwagę fakt, iż skazany jest aktualnie pozbawiony wolności i nie jest i nie będzie zatrudniony w zakładzie karnym, co znacząco ogranicza jego możliwości zarobkowe, a jednocześnie zadaniem postępowania o wydanie wyroku łącznego jest stworzenie kar łącznych, które mogłyby – w razie połączenia tych postępowań w jedno – zapaść po przeprowadzeniu jednego procesu i skutkować jednorazowym obciążeniem skazanego kosztami takiego postępowania karnego, sąd na podstawie art. 624. § 1. k.p.k. zwolnił go od obowiązku ponoszenia wydatków postępowania.